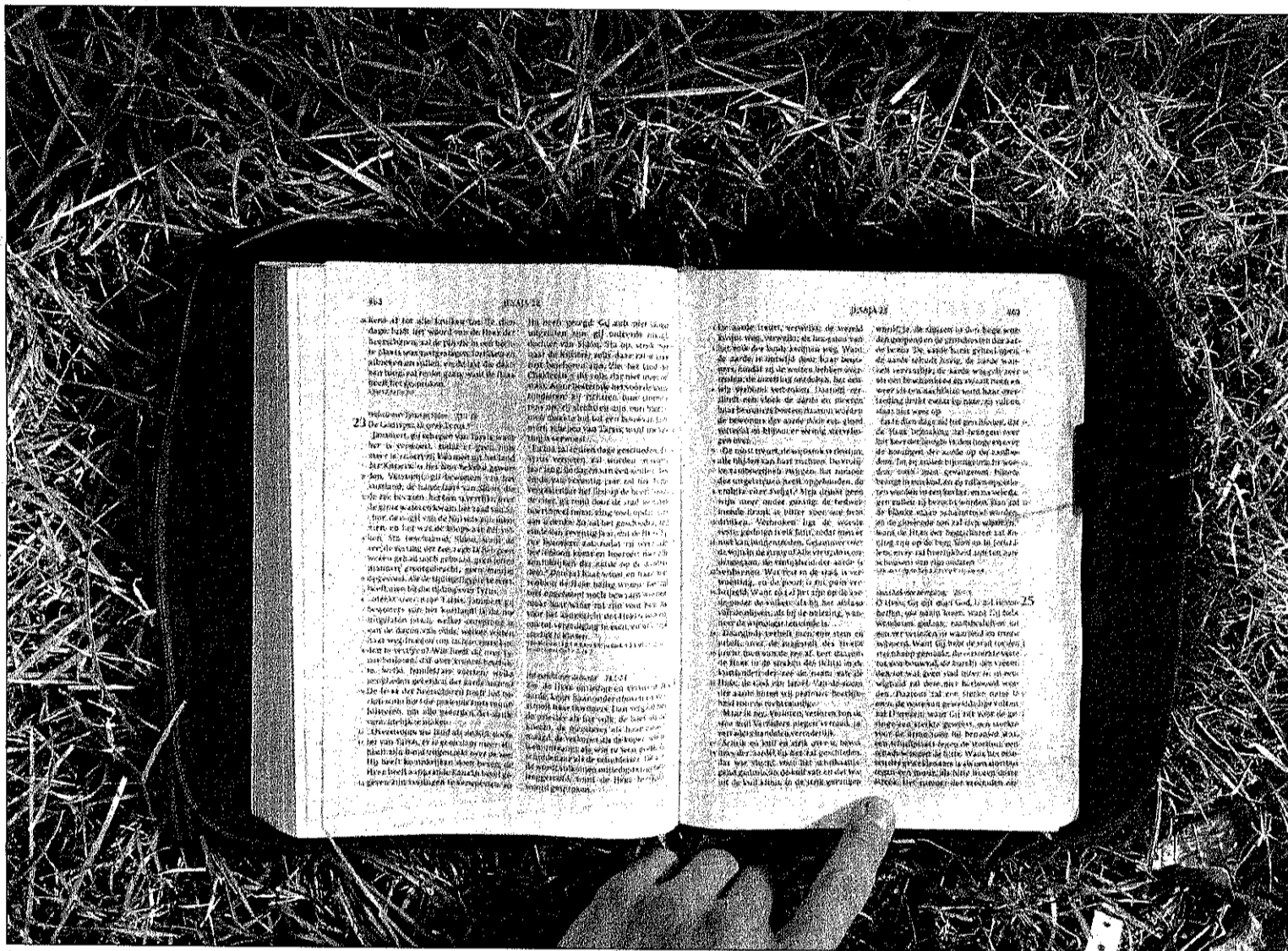


Een nieuwe studie-uitgave van de Nieuwe Bijbelvertaling

# Conservatief maar ook constructief en sympathiek



Als of er nog niet genoeg boeken over de bijbel zijn. Onlangs verscheen er een nieuwe loot aan de toch al volle stam: de Studiebijbel. Bedoeld voor de meer behoudende gelovige vindt Klaas Spronk het een verrassend constructief boek dat meer biedt dan de NBV Studiebijbel.

Er zijn meer verwijzingen naar andere Bijbelteksten. Foto ANP/Robin van Utrecht

De onlangs verschenen Studiebijbel in perspectief is gericht op het behoudende deel van Protestants Nederland, maar ook daarbuiten kan men er ook zijn voordeel mee doen. Het boek levert een positieve bijdrage aan het voortgaande debat over de juiste uitleg van de Bijbel. Het uitgangspunt is conservatief. De uitwerking daarvan is echter niet defensief maar constructief met een degelijke presentatie van de relevante argumenten.

Toen ongeveer een half jaar geleden een nieuwe studiebijbel werd aangekondigd, was ik daar in eerste instantie niet zo blij mee. Die nieuwe studiebijbel was bedoeld als alternatief voor de (blijkbaar al te) breed oecumenisch georiënteerde in 2008 gepubliceerde NBV Studiebijbel. Dat deed vermoeden dat we hier weer eens iets zouden krijgen in de sfeer van "de Bijbel heeft toch gelijk" waarbij angstvallig en krampachtig oude waarheden zouden worden verdedigd tegen de als vijandig opgevatte moderne Bijbelwetenschap. Daar zat ik niet op te wachten. Het zou bovendien afbreuk doen aan de juist zo onverwacht brede positieve ontvangst van de NBV. Het leek erop alsof men geschrokken door (kerk)grensoverschrijdende eenheid weer snel terug wilde keren naar de loopgraven van elkaar met verwijten bestokende exegeten.

Nuik enigtijd met de Studiebijbel in perspectief heb kunnen werken, kan ik opgelucht constateren dat mijn argwaan onterecht was. Dit is een prima hulpmiddel voor iedereen die serieus wil proberen de Bijbel goed te begrijpen. Vergeleken met de NBV Studiebijbel biedt het veel meer. De inleidingen zijn uitgebreider, er zijn meer verwijzingen naar andere Bijbelteksten en er wordt veel meer uitleg geboden. Er is zelfs een "kleine encyclopedie" aan toegevoegd.

Dat is een handig overzicht waarbij voor alle belangrijke namen en zaken uit de Bijbel de verschillende aspecten met bijbehorende teksten worden gegeven. Belangrijker nog dan die stroom aan informatie is de manier waarop die wordt gepresenteerd. Men

doxe standpunten naast elkaar gezet. Ook al heeft men dan misschien een voorkeur voor de meer conservatieve benadering, dat leidt er niet toe dat daarvan afwijkende opvattingen onvoldoende voor het voetlicht worden gebracht.

### Sympathieke sfeer

Dat geeft ruimte en leidt tot een sympathieke sfeer. Dan is het bijvoorbeeld ook niet storend dat een poging ondernomen wordt om heel het boek Jesaja toe te schrijven aan de ene profeet met die naam uit de achtste eeuw voor onze jaartelling. Inmiddels zijn namelijk ook de argumenten genoemd waarom de meeste exegeten ervan uitgaan dat grote delen van het boek in een andere tijd en voor andere lezers zijn geschreven.

### Het leidt er niet toe dat daarvan afwijkende opvattingen onvoldoende voor het voetlicht worden gebracht

heeft onmiskenbaar zijn best gedaan om zoveel mogelijk de relevante feiten en argumenten te presenteren. Het biedt de lezer de mogelijkheid om zijn/haar eigen keuzes te maken. In veel gevallen worden liberale en meer ortho-

christelijke traditie heeft, terecht, in navolging van Mat. 1:23 hierin de aankondiging gezien van de maagdelijke geboorte van de messias, Jezus" (blz. 864). Dat "terecht" is onmiskenbaar bedoeld als een geruststellend signaal naar een orthodoxe achterban.

De titel geeft aan dat de samenstellers van deze uitgave de Bijbel lezen vanuit een duidelijk perspectief, namelijk van de Bijbel als een eenheid gericht op het evangelie van Jezus Christus. Dat zij daarbij de NBV als uitgangspunt nemen is opmerkelijk. De NBV deelt immers dat perspectief niet. Dat is de consequentie van het voor de NBV geformuleerde principe dat vertalen aan theologie voorafgaat. De Bijbelteksten zijn vertaald vanuit hun eigen context en niet vanuit het geheel van de Bijbel. Dat betekent onder andere dat er geen rekening mee gehouden is dat sommige teksten uit het Oude Testament in het Nieuwe Testament worden geciteerd. Ze zijn in de vertaling niet op elkaar afgestemd. De Studiebijbel in perspectief heeft in zulke gevallen veel uit te leggen.

Dit boek biedt geen bespreking van de vertaalbeslissingen in de NBV. Dat was gezien de opzet ook niet te verwachten. Het is een bewerking van een Franse uitgave en die ging natuurlijk niet in op alle kwesties die de doeltaalgerichte benadering van de NBV oproept.

Slechts in enkele gevallen wordt er een andere vertaling voorgesteld, zoals in Genesis 3:15 waar voor het traditioneel veronderstelde verband met Jezus Christus een vertaling in het enkelvoud nodig is en niet, zoals in de NBV, in het meervoud. Kenmerkend is dat dit niet heel stellig gebeurt maar dat opgemerkt wordt dat men het ook anders kan vertalen. Een dergelijke terughoudendheid is in het Nederlandse vertaaldebat niet gebruikelijk en daarom des te aangenamer.

Wat men ook niet vindt in deze studiebijbel is een weergave van de deuterokanonieke boeken. Dat is jammer en dan toch ook weer wel al te conservatief protestant gedacht. Het is nu juist zo aardig dat deze boeken mede door de NBV weer wat meer onder de aandacht zijn gekomen. Een degelijke introductie en een goed commentaar hadden eraan kunnen bijdragen ze de juiste plaats binnen de Joodse en de christelijke traditie te geven. Deze verwachting maakt aan de andere kant ook wel duidelijk hoe hoog ik de Studiebijbel in perspectief inmiddels acht.

Klaas Spronk

Studiebijbel in perspectief. Uitg. Jongbloed, Heerenveen, 79,00 euro.